

Türkiye'de ve Dünya'da Sağlık Okuryazarlığının Durumu

- Dünyada ve Türkiye’de Sağlık Okuryazarlığı (SOY) durumuna bakıldığında, gelişmiş ülkelerden biri olan ABD’de yetişkin nüfusun yaklaşık üçte birinin SOY düzeyi yetersiz olarak belirlenmiştir.

- Avrupa Birliđine üye 8 ülkenin Sağlık okuryazarlığı (SOY) düzeyini belirlemeye yönelik yapılan Avrupa Birliđi Sağlık Okuryazarlığı Anketi (Health Literacy Survey European Union, HLS-EN) çalışmasına katılanların %47.6'sının sınırlı SOY düzeyine sahip olduğu bildirilmiştir.

- Avusturalya'da yapılan bir çalışmada da 72 yaş ortalamasına sahip bireylerin sağlık okuryazarlığı açısından sağlık bilgilerini değerlendirmede yetersiz oldukları saptanmıştır.

- Sekiz Avrupa ülkesini (Almanya, Avusturya, Bulgaristan, Hollanda, İrlanda, İspanya, Polonya, Yunanistan) içeren geniş kapsamlı bir araştırmada sağlık okuryazarlığından aldıkları puana göre ülkeler yetersiz, sorunlu, yeterli, çok iyi düzeyde olmak üzere 4 gruba ayrılmıştır. Bu ülkeler arasında “yetersiz” puan alanların oranı %2-%27 arasında değişmiştir. Hollanda’da katılımcıların %29’unun, Bulgaristan’da ise %62’sinin yetersiz ve sorunlu grupta yer aldığı görülmüştür. Yeterli ve çok iyi puan alan ülkeler arasında İspanya’nın (%42) ve Bulgaristan’ın (%37) son sıralarda yer aldıkları bulunmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde ise bu çalışmaya katılanların %12’sinin sağlık okuryazarlığı düzeyinin yetersiz, %35’inin ise ortalamanın altında olduğu ortaya çıkmıştır. Genel eğitim ve gelir düzeyi düşük olan gruplarda, azınlık gruplarında, yakın zamanda göç etmiş olanlarda, genel sağlık durumu kötü olanlarda, uzun süreli sağlık sorunu yaşayanlarda ve yaşlılarda sağlık okuryazarlığı düzeyinin daha düşük olduğu saptanmıştır

- Asya ve Pasifik bölgesindeki çoğu ülkede sağlık okuryazarlığı düzeylerini belirleyen herhangi bir veri olmadığı ifade edilmektedir.

- Türkiye’de 2014 yılında Avrupa Sağlık Okuryazarlığı Projesi kapsamında yapılan çalışmada sağlık okuryazarlığı indeksi 30.4 bulunmuştur.
- Bu sonuca göre, Türkiye’de toplumun üçte ikisinin yetersiz ve sorunlu SOY düzeyine sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 1. Türkiye ve Avrupa Sağlık Okuryazarlık Karşılaştırması

Sağlık Okuryazarlık Düzeyi	Avrupa	Türkiye
Yetersiz	%12.4	%24.5
Sorunlu	%35.2	%40.1
Yeterli	%36	%28.8
Mükemmel	%16.5	%7.6

- Gazmararian ve meslektaşları tarafından (2003) İngilizce veya İspanyolca konuşan 65 yaş ve üstü 3260 hasta üzerinde gerçekleştirilen çalışma ile düşük işlevsel sağlık okuryazarlığı prevalansı belirlenmiştir.
- Çalışma sonuçlarına göre, anadili İngilizce olan hastaların %33,9'unun, anadili İspanyolca olan hastaların ise %53,9'unun yetersiz ya da düşük okuryazarlık düzeyinde oldukları saptanmıştır.
- Çalışma mekanı, ırk/ dil, yaş, eğitim düzeyi, meslek ve bilinç zayıflığı, yetersiz ve düşük sağlık okuryazarlığıyla anlamlı derecede ilişkili bulunmuştur. Okuma yetisinin, yaşa bağlı olarak ciddi oranda azaldığı gözlenmiştir.

- **MAKELE İNCELEME**